

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗНАТЬ, КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я,

Громадською організацією «Товариство офтальмологів України»

Цей документ визначає основні засади здійснення Громадською організацією «Товариство офтальмологів України» (далі-ТОУ) оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок при проходженні безперервного професійного розвитку (БПР) медичних та фармацевтичних працівників, до яких належать лікарі, провізори, молодші спеціалісти (фахові молодші бакалаври, молодші бакалаври, бакалаври) з медичною освітою (далі - працівники сфери охорони здоров'я).

1. Терміни, які вживаються в методології:

1) бал БПР - одиниця вимірювання здобутих теоретичних знань та практичних навичок у процесі здійснення безперервного професійного розвитку;

2) БПР працівників сфери охорони здоров'я - безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я;

3) електронна система БПР працівників сфери охорони здоров'я (далі - система) - електронна автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, що включає інформаційні технології і технічні засоби, призначена для зберігання, обліку та використання даних та іншої інформації щодо безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я;

4) заходи БПР - освітні заходи медичного спрямування, метою яких є підтримання або підвищення рівня професіоналізму і розвиток індивідуальної медичної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я;

5) конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її інтересом, пов'язаним із проведенням заходів безперервного професійного розвитку, що впливає на об'єктивність організації та змісту таких заходів;

б) провайдери заходів безперервного професійного розвитку (далі - провайдери) - юридичні особи, які провадять діяльність з організації та проведення заходів безперервного професійного розвитку.

2. Бали БПР нараховуються за здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я.

З БПР шляхом здобуття формальної освіти здійснюється шляхом здобуття вищої освіти на освітньо-науковому та науковому рівні вищої освіти. Бали БПР за здобуття формальної освіти нараховуються лише за здобуття освітньо-наукового та наукового ступеня (доктор філософії, доктор наук).

4. БПР працівників сфери охорони здоров'я здійснюється шляхом здобуття неформальної освіти під час проходження:

1) навчання на циклах тематичного удосконалення, які проводяться в закладах післядипломної освіти, структурних підрозділах закладів вищої освіти і наукових установ. Цикли тематичного удосконалення проводяться тривалістю один - два тижні шляхом викладення поглиблених теоретичних знань, нових підходів з окремих розділів відповідної спеціальності;

2) професійного медичного стажування за межами закладу, де працює такий працівник. Програма професійного медичного стажування полягає в набутті практичного досвіду шляхом безпосереднього виконання завдань та обов'язків у рамках відповідної спеціальності під наглядом керівника структурного підрозділу закладу охорони здоров'я, в якому проходить таке стажування;

3) навчання на заходах БПР, внесених у систему, зокрема таких, як:

- майстер-клас - представлення і демонстрація певних методик, технологій діагностики та лікування з метою підвищення професійного рівня та обміну передовим досвідом учасників заходу, розширення їх світогляду та залучення до новітніх галузей знань;

- симуляційний тренінг чи тренінг з оволодіння практичними навичками - набуття кожним учасником заходу певної клінічної та/або практичної навички та/або компетенції (вміння застосовувати в індивідуальній лікарській практиці процедуру, маніпуляцію, техніку тощо) в умовах штучно створеного, наближеного до реальності професійного середовища для забезпечення максимальної безпеки пацієнтів і працівників сфери охорони здоров'я. Під час проходження такого заходу безпосереднє відпрацювання практичних навичок або симуляційне відпрацювання передбачає навчальне навантаження на одного викладача не більше чотирьох - шести учасників;

- тренінг - опанування учасниками заходу нових професійних знань та навичок як з окремих розділів спеціальності, так і з актуальних питань організації медичної допомоги за відповідними напрямками у групі до 20 осіб. Тривалість тренінгу становить один день і більше;

- семінар - набуття учасниками нових знань з окремих розділів спеціальності та з актуальних питань організації медичної допомоги за відповідними напрямками з

можливістю обговорити отриману інформацію під час навчання у малих групах. Зміст навчання присвячений висвітленню актуальних питань на теоретичному рівні і не стосується питань формування навичок;

- фахова (тематична) школа - навчання з актуальних питань відповідної спеціальності, що поєднує заняття у великих групах для опанування теоретичної частини під час проведення лекцій та заняття у малих групах (не більше 10-12 учасників на одного викладача) для проведення семінарів/практичних занять тривалістю один день і більше;

- наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, з'їзд, симпозіум) - форма організації наукової діяльності у вигляді зборів/наради медичних та наукових працівників щонайменше на обласному рівні з метою представлення результатів дослідницької роботи, результатів аналізу існуючих медичних практик, узагальнення і поширення кращого досвіду, створення теоретичних і методичних умов для його впровадження.

5. БПР шляхом здобуття неформальної освіти також може здійснюватися за дистанційною формою навчання з використанням електронних навчальних ресурсів.

6. Заходи БПР неформальної освіти можуть передбачати особисту участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення, дистанційне навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для працівників сфери охорони здоров'я, а також поєднання особистої та дистанційної участі.

Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я обов'язкова під час:

- навчання на симуляційних тренінгах або тренінгах з оволодіння практичними навичками, в тому числі на тренінгах, які проводяться під час науково-практичних конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів;

- професійного медичного стажування за межами закладу, де працює працівник.

Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення та/або дистанційна участь у режимі реального часу обов'язкова для таких заходів:

- підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти;

- наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, симпозіум, з'їзд);

- тематичне навчання (фахові (тематичні) школи, тренінги, семінари, майстер-класи).

Дистанційне навчання у режимі реального часу передбачає, що присутність учасників може бути підтверджена і вони мають можливість подавати свої запитання та відповіді.

Засоби підтвердження присутності учасників визначає провайдер. Запис заходу, що публікується після його завершення, не вважається таким, що здійснюється в режимі реального часу.

У разі проходження дистанційного навчання не в режимі реального часу участь працівника сфери охорони здоров'я підтверджується фактом підключення/реєстрації працівника сфери охорони здоров'я на онлайн-платформі та сертифікатом про проходження дистанційного навчання із зазначенням провайдера, теми заходу, кількості часу, передбаченого на дистанційне навчання, прізвища та імені отримувача сертифіката, дати його видачі та унікального ідентифікатора сертифіката, що дає змогу підтвердити факт видачі сертифіката працівнику сфери охорони здоров'я.

7. БПР шляхом здобуття інформальної освіти передбачає самоорганізоване здобуття працівниками сфери охорони здоров'я професійних компетентностей під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю. Підтвердженням безперервного професійного розвитку шляхом здобуття інформальної освіти може бути публікація статті або огляду в журналі з імпаکت-фактором.

8. При проведенні заходів, за які нараховуються бали безперервного професійного розвитку, ТОО як провайдер:

- регулярно проводить оцінювання знань, що здійснюється лише в електронній формі;
- забезпечує здійснення контролю за актуальністю, повнотою та відповідністю матеріалу темі навчання;
- забезпечує із застосуванням електронних технологій процедури визнання результатів навчання, здобутих за програмами освіти, що включає ідентифікацію програми, внутрішнє оцінювання результатів навчання або оцінювання незалежними оцінювачами, засвідчення результатів навчання;
- виконує методологію оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я;
- виконує положення про запобігання конфлікту інтересів під час проведення заходів безперервного професійного розвитку та недопущення залучення і використання коштів фізичних (юридичних) осіб для реклами лікарських засобів, медичних виробів або медичних послуг, що затверджується провайдером;

- забезпечує здійснення контролю за дотриманням засад доказової медицини під час освітнього процесу;

- провадить діяльність відкрито, прозоро, на основі академічної доброчесності.

9. Бали безперервного професійного розвитку нараховуються за проходження заходів безперервного професійного розвитку, які відповідають таким ознакам:

- захід проводиться провайдером, внесеним до системи;
- до проведення заходу залучені особи, які не мають конфлікту інтересів;
- провайдером забезпечено перевірку залучених до проведення заходів безперервного професійного розвитку осіб щодо наявності конфлікту інтересів;

- захід відповідає заявленій меті навчання, вимогам академічної доброчесності;
- зміст навчальних матеріалів відповідає темі заходу та є науково обґрунтованим із зазначенням у відповідних випадках рівня доказовості та наведенням належних посилань;

- під час проведення заходу провайдером забезпечено контроль участі працівників сфери охорони здоров'я, оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок;

- працівникам сфери охорони здоров'я забезпечується доступ до навчальних матеріалів, які були представлені під час заходу;

- правила проведення заходу є відкритими та доступними для ознайомлення.

10. За участь у заходах, за які нараховуються бали безперервного професійного розвитку надаються сертифікати працівникам сфери охорони здоров'я, якщо вони дали не менш 60% правильних відповідей на запитання форми оцінювання та виконали практичні завдання з використанням симуляторів або манекенів, якщо такі передбачались за змістом тренінгу/майстер-класу тощо.

11. Нарахування балів безперервного професійного розвитку фахівців охорони здоров'я здійснюється, відповідно до критеріїв, визначених Наказом МОЗ №446, від 22.02.2019 р. зі змінами, внесеними Наказом МОЗ №74 від 19.01.2021 р.

12. Порядок оскарження результатів заходів БПР у ТОУ.

Здобувач балів БПР має право на оскарження результатів заходів БПР.

В разі оскарження результату (апеляції), учасник подає заяву в електронній формі на ім'я голови ТОУ в день оголошення результату заходу. Апеляційна заява, подана не в установлені терміни, розгляду не підлягає.

Розпорядженням голови ТООУ створюється апеляційна комісія. Членами апеляційної комісії призначаються наукові працівники, які є фахівцями з відповідної навчальної дисципліни заходу БПР. З числа членів апеляційної комісії обирається секретар комісії.

Заява учасника заходу БПР має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Під час розгляду заяви секретар апеляційної комісії веде протокол, де записує всі зауваження членів комісії та відповідні висновки.

Після закінчення засідання апеляційної комісії протокол із висновками щодо оцінювання відповідей підписується всіма членами апеляційної комісії. Результати апеляції оголошуються учаснику заходу БПР протягом 3 робочих днів після закінчення розгляду його роботи.

Рішення апеляційної комісії приймаються більшістю голосів від загального складу комісії.

Результатом розгляду заяви (апеляції) є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень:

- «оцінювання знань учасника заходу БПР відповідає рівню якості знань»;
- «оцінювання знань учасника заходу БПР не відповідає рівню якості знань»;

Рішення апеляційної комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

КРИТЕРІЇ нарахування ТОУ балів безперервного професійного розвитку

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів		Підтвердний документ
		в Україні	в інших країнах*	
1. Формальна освіта				
1.1	Здобуття освітньо-наукового та наукового рівнів вищої освіти галузі знань «Охорона здоров'я (доктор філософії, доктор наук). Нарахування балів у рік захисту дисертації	100	100	диплом
2. Неформальна освіта				
2.1	Підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти, в тому числі за змішаною (денною та дистанційною) формою освіти, тривалістю:****			посвідчення/свідоцтво
	1 тиждень;	25		
	2 і більше тижнів.	50		
2.2	Медичне стажування в закладі охорони здоров'я за межами закладу, де працює фахівець, кількості балів, отриманих за заходи в Україні, враховується не більше 25 за рік**	3 за день	5 за день	відрядження та копія наказу про зарахування на стажування в Україні. Сертифікат/диплом для іншої країни із програмою стажування
2.3	Наукова, науково-практична конференція, конгрес, симпозіум, з'їзд:участь в одноденному заході;участь у заході тривалістю 2 дні та більше;стендова доповідь;усна доповідь.Одна й та сама доповідь повторно не враховується. Рекламні доповіді не враховуються	5*10*20*30	10*20*50*70	сертифікат або диплом про участь в конференції. Доповідь підтверджується програмою події та/або публікацією у матеріалах заходу
2.4	Професійний розвиток за дистанційною формою навчання з використанням електронних навчальних ресурсів. Кількість балів, що враховуються до обов'язкового щорічного мінімуму, не має перевищувати	1 бал за 2 години; англомовні курси — відповідно до кількості балів у сертифікаті		сертифікат

	15 балів для україномовних та 20 балів для англомовних заходів**			
2.5	Навчання на симуляційних тренінгах або тренінгах з оволодіння практичними навичками, в тому числі під час науково-практичних конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів:			сертифікат/ диплом
	одноденний захід;	15*	20	
	захід тривалістю 2 дні та більше.	25*	30	
2.6	Проведення симуляційних тренінгів або тренінгів з оволодіння практичними навичками, в тому числі під час науково-практичних конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів:			оригінал програми заходу, сертифікату тренера, запрошення від організаторів взяти участь у заході в якості тренера
	одноденний захід;	10		
	захід тривалістю 2 дні та більше.	15		
	(бали нараховуються за проведення одного заходу на рік)***			
2.7	Тематичне навчання (фахові школи, семінари, майстер-класи тощо):			сертифікат/диплом
	одноденний захід;	10*	15	
	захід тривалістю 2 дні та більше.	20*	25	
2.8	Проведення тематичного навчання щонайменше на регіональному рівні (фахові школи, тренінги, семінар, майстер-класи):одноденний захід;	10		оригінал сертифікату тренера та програми заходу
	захід тривалістю 2 дні та більше.Але не менше ніж два бали за годину роботи у випадку проведення окремих сесій (бали нараховуються за проведення одного заходу на рік)*	15		
3. Інформальна освіта				

3.1	Публікація статті або огляду в журналі з імпаکت-фактором	20	30 в іноземних виданнях англійською мовою	бібліографічна довідка
-----	--	----	---	------------------------

**Кількість балів за заходи, які відбуваються в країнах з високим рівнем доходу (за рейтингом Світового Банку) або акредитовані за кордоном чи в Україні EACCME/ACCME/RCPSC чи сертифіковані ERC/ILCOR/АНА під час підрахунку загальної кількості балів множиться на 2.*

***Максимальна кількість балів не обмежена, але до щорічного обов'язкового мінімуму балів безперервного професійного розвитку враховуються не більше зазначеної у таблиці кількості балів.*

****Тільки для тренерів, що отримали сертифікати міжнародних організацій.*

*****Врахування балів за підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти, в тому числі за змішаною (денною та дистанційною) формою освіти, здійснюватиметься не більше 2 разів на 5 років, незалежно від кількості пройдених циклів тематичного удосконалення. Вказане обмеження щодо нарахування балів безперервного професійного розвитку починає діяти з дати набрання чинності цим наказом.».*